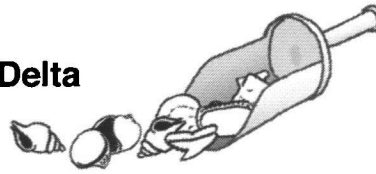


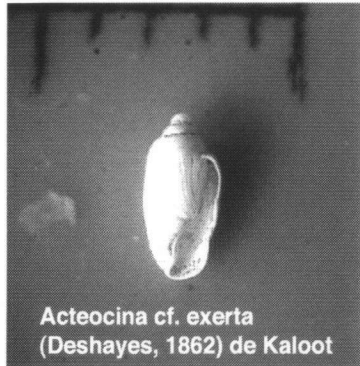
Snoepjes uit de Delta

Anton Janse*



Onderzoek naar de Deltaboringen en inventarisatie voor de nieuwe Fossielenatlas, wat betreft het deel van zuidwest Nederland, vormen een deel van mijn bezigheden. Zo nu en dan wordt het oog getroffen door iets fraais of voor hier onbekends. Van een aantal van deze zaken wil ik jullie van tijd tot tijd deelgenoot maken in dit rubriekje 'Snoepjes uit de Delta'.

Acteocina exerta (Deshayes, 1862)



Acteocina cf. exerta
(Deshayes, 1862) de Kaloot

Deze keer geen schelpje uit een boring, maar van het Kalootstrand. Wellicht een nieuwe aanwinst voor het soortenlijstje van deze bedreigde vindplaats.

Acteocina exerta is geplaatst in de familie Scaphandridae, de teleconch maakt een loodrechte hoek met de protoconch, heterostrofie genaamd. Dit komt ook bijvoorbeeld voor bij *Acteon tornalis*. De schelpvorm is niet altijd constant, soms is de schelp meer uitgerekt, een andere keer meer in elkaar gedrongen, welke invloed dat veroorzaakt is niet bekend, vaak komen beide vormen in hetzelfde monster voor, dit is ook het geval bij *Retusa alba*.

Acteocina komt in onze buurt voor sedert het Eoceen (persoonlijke mededeling van Cor Karnekamp). Tot nog toe was dit schelpje mij bekend uit laat-Oligocene afzettingen van Duitsland, Kassel en Erkelenz, ook bekend uit de Zanden van Pierrefitte en de Falun d'Ormay, Frankrijk. Uit monsters van de laatste twee vindplaatsen heb ik vele tientallen exemplaren kunnen isoleren.

Zowel de afzettingen bij Kassel als die van Ormay stammen uit een regressieve periode, met euryhaliene tendensen, hierin voelde onze *Acteocina* zich kennelijk thuis. Uit het Mioceen van het Loirebekken vermeldt Glibert *Acteocina lajonkairieana* (Basterot, 1825). Of dit een ouder synoniem dan wel andere soort is, moet verder onderzoek uitwijzen.

Een verrassing dus om de soort ook te vinden in het Kalootgruis. Er zijn mij geen vondsten of meldingen bekend uit materiaal van het Antwerpse of Tongerse, ook de literatuur verschaft weinig gegevens, op de meldingen van Gorges en Janssen na.

Heeft u eventueel bijdragen op dit gebied, gaarne bij ondergetekende.

Literatuur

- Glibert, M., 1952. Gastropodes du Miocène moyen du Bassin de la Loire, vol.II. Kon Belg. Inst. Voor Natuurwetensch. Tweede reeks, deel 46.
- Gorges, J., 1952. Die Lamellibranchiaten und Gastropoden des Oberoligozänen Meeressandes Von Kassel. Abh. Hess. L-Amt Bodenforsch. 4, pp 1 - 134.
- Janssen, R., 1978. Die Mollusken des Oberoligozäns (Chattium) im Nordseebecken. Arch. Moll. 109, (1/3), pp137-227.
- Pomerol, Ch. En L. Feugueur, 1974. Bassin de Paris. Guides Géologiques Régionaux.

*Anton Janse, Gerard van Voornestraat 165, 3232 BE Brielle, tel. 0181-416238, email: acjanse@hetnet.nl